

TIP DEKANLAR KONSEYİ

MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ PROGRAMLARI AKREDİTASYONU VE PROGRAM DEĞERLENDİRME KOMİSYON RAPORU

Amaç: Tıp Fakültelerimizde yönetici olan eğiticilerin Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi (MÖTE) program(lar)ının akreditasyonu ve program değerlendirilmesi konusundaki düşünceleri oldukça kıymetlidir. Bu süreçte yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini içeren görüşlerin toplanması ve Tıp Dekanları Konseyi (TDK) adına bir rapor oluşturulması amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

Yöntem: Tıp Dekanları Konseyi Yürütme Kurulu (TDK-YK) gönüllü Dekan/Dekan Yardımcılarımızdan oluşan bir on iki üyeli “Akreditasyon ve Program Değerlendirme Komisyonunu” yapılandırılmış ve MÖTE programı akredite, yeniden akredite veya akreditasyon sürecinde olan fakültelerimizin dekan/dekan yardımcıları komisyonumuzun üyelerini oluşturmuştur. Komisyonumuz gerek yüz yüze (iki kez-Gülhane ve Acıbadem MAA Tıp Fakülteleri ev sahipliğinde) ve gerekse elektronik iletişim araçları kullanarak toplantılar yapmış ve her toplantının tutanağı raporlanarak Yürütme Kurulunu sunulmuştur. TDK-YK bu konuda 3 kez yüz yüze (Hacettepe, Başkent ve Bezmialem ÜTF) toplantılar yaparak durum değerlendirmesi yapmış ve ilgili raporlar YK sekreterliği tarafından Tıp Dekanlarımıza görüşleri için iletilmiştir.

Bilimsel Etki: Tıp Eğitimi Geliştirme Derneği'nin düzenlediği, UTEK'18 X. Tıp Eğitimi Kongresi'nde mevcut raporun sunumu gerçekleştirilmiş ve Tıp Eğitici ve Eğitimcilerinden görüş alınmıştır.

Toplumsal Etki: Fakültelerin eğitim yönetiminden sorumlu olan eğiticilerin bir araya gelerek sorunları paylaşması ve ortak çözüm önerilerinin sunulması hem kendi kurumları hem de ülkemiz MÖTE programlarının standardını yükselmesine katkı sağlayacağına inanmaktayız. Ayrıca raporların lisans ve lisans üstü eğitimlerinden sorumlu üst kurumlarla paylaşılması ve bu yönde gelişme sağlanması için adım atılmasına yardımcı olacaktır.

Elde edilen veriler MÖTE akreditasyon süreci ve MÖTE Program Değerlendirmesi olarak iki başlık altında maddeler halinde verilmiştir.

MÖTE Program(lar)ı Akreditasyonu;

Eğitim program(lar)ının akreditasyon sürecinde yaşanan sorunlar

- 1) Tıp Dekanları arasında bilgi ve tecrübe paylaşımının yapılması akreditasyon sürecinin daha sorunsuz geçmesini sağlamaya ve elde edilen verilerin paylaşılmasının sürecin iyileştirilmesinde önemli bir bileşen olabileceği,
- 2) Akreditasyon sürecinin sosyal güvenilirlik açısından önemli bir süreç olarak görmek; sürekli yenilenme ve gelişimin bir parçası olarak kabul etmek ve tüm paydaşlar tarafından sahiplenilmesini tekrar vurgulanması gerektiği,
- 3) Akreditasyon ve re-akreditasyon devamlılığı için motivasyonun korunması çalışmalarını yapılmasının gerekli olduğu,
- 4) Üst yönetimin desteğinin oldukça önemli olduğu, akreditasyon sürecinin başarılı olmasının ana bileşenlerinden birinin de ekonomik desteğin tam olması gerektiği,
- 5) Afiliye hastanesi olan Tıp Fakültelerinde akreditasyon işlemlerinin sıkıntılı olabileceği; klinik eğitimlerinde iş birliği ve desteğin sorunlu olabileceği; sahiplenme ve program uyumu sorunları yaşanabileceği (Bu konuda ayrıca bir rapor hazırlanmıştır),
- 6) Birden fazla afiliye hastanesi olan Vakıf Tıp fakültelerinde uygulamada sorunlar olabileceği,
- 7) Akreditasyona başvurmadan önce fakültede akreditasyon kültürü oluşturulması ve öğretim üyelerinin bu konudaki desteği araştırılmalı, gerekirse bu konuda kurum içi-kurum dışı destekli düzenli eğitim programları yapılmalı, akreditasyon kültürünün içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılması açısından insan kaynağına yönelik çalışmalar yapılmalı; fiziksel ortam ve ekonomik desteğin gözden geçirilmesi gerektiği,
- 8) Akreditasyon sürecinin yaklaşık 1,5-2 yıl gibi bir zaman dilimine ihtiyaç duyulduğu ve rapor hazırlığı döneminde kurum dışı destek alınabileceği,
- 9) Akreditasyon sonrası dönemde çekirdek ekibin korunması ve program değerlendirme açısından yeni bir izlem ekibinin kurulmasının yıllık rapor, üçüncü yıl sonunda ara rapor yazma ve re-akreditasyon başarısı için önemli olduğu,
- 10) Müfredat oluşturma ve ölçme değerlendirme açısından yazılım destek programlarının “aynı amaç ve öğrenim hedeflerini içeren programlar” olması olasılığı ile tek tip amaç ve hedefi öne çıkaracağı için yararlarının sınırlı olacağı, aksi takdirde her kurumun 'fark yaratacak' kendine ait zenginlikleri gösteremeyeceği,
- 11) Amaç ve Hedeflerin yetkinliklerle işkillendirilmesinin sorunlu olduğu ve uygun yazılım destek programlarına ihtiyaç olabileceği
- 12) Müfredat oluştururken Temel Bilimler için ulusal ÇEP olmamasından eşleştirme konusunda sorunlar yaşandığı,

Dekanlık/Başhekimlik İlişkileri

- 13) Fakülte hastanelerinin borç durumu ve performans sisteminin eğitimi kötü yönde etkilediği ve öğretim üyelerinin sağlık hizmetini eğitime tercih ettiği,
- 14) Dekanlığa eğitim için ayrılan maddi payın özellikle Temel Tıp Bölümünce kullanılan öğrenci laboratuvarlarının donanımını karşılamaktan uzak olduğu, dekan-başhekim arasındaki 'harcama çatışması' nın çözülmesi ile hem mezuniyet öncesi hem de mezuniyet sonrası eğitimin kalite güvencesinin sağlanabileceği,

Öğrenci Sorunları

- 15) Öğrenci sayılarının küçük grup çalışmaları için oldukça yüksek olduğu,
- 16) Temel bilimlerde de küçük gruplar halinde öğrenci odaklı eğitime yer verilmesi gerektiği,
- 17) Yabancı öğrencilerin sayısının fazlalığı ve Türkçe dil becerilerinin yeterli olmadığı; bu sorunları çözmek için ayrı bir yapılanmaya ihtiyaç olduğu,
- 18) Yabancı uyruklu öğrenci kabulünde daha titiz ölçütlerin olması gerektiği,
- 19) Öğrenci sayısı artışının klinikte eğitimi ciddi oranda etkilediği ve kontenjan artışların kurumun alt yapısı gözetilerek yapılması gerektiği,
- 20) Klinik sınavlarda objektiflik açısından yapılandırılmış sınavların yerleşmesi gerekliliği,

Öğretim Üyesi/Elemanları

- 21) Öğretim üye sayısının azlığı küçük çalışmalar için güçlük yarattığı,
- 22) Öğretim üye hareketliliğinin (sıklıkla yer değişikliği) eğitimi olumsuz etkilediği,
- 23) Öğretim üyesi sayısının azalığı akademik danışmanlık sisteminde sorunlar oluşturduğu,
- 24) Araştırma görevlisi (uzmanlık öğrencisi) sayısının azlığının sadece hizmette aksama yaratmadığı, aynı zamanda da eğitimde de sorunlar yarattığı,
- 25) Eğitim vermenin de hizmet kadar maddi ve manevi karşılığının olması gerektiği, performans kaygısının eğitimde aksamalara yol açtığı ve akredite olan fakültelerin öğretim üyelerine ek puan verilmesi gerekliliği,

Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK)-Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD) ile ilişkiler

- 26) UTEAK-TEPDAD yeni oluşturacağı temel ve gelişim standartları için Tıp Dekanlar Konseyinden görüş almasının ve Tıp Fakültelerinin alt yapılarının değerlendirilmesinin yararlı olacağı,
- 27) UTEAK-TEPDAD toplantılarına Tıp Dekanlar Konseyinden bir temsilcinin katılmasının yararlı olacağı,
- 28) Türkçe ve İngilizce eğitim programı olan fakültelerin akreditasyon sürecinde yaşayacağı sorunların TEPDAD'la görüşülmesi gerektiği,
- 29) Her iki programın aynı öğretim üyeleri ile yürütüldüğünden ayrı ayrı akreditasyon sürecinin yürütülmesinin güçlük yarattığı tek program olarak akredite edilmesinin şartlarının aranması gerektiği,

30) UTEAK-TEPDAD'nin öğrenci komisyonunun hazırlayacağı bağımsız öğrenci raporunun TDK ile paylaşılması gerektiği,

MÖTE Program Değerlendirmesi

- a) Program değerlendirilmesi konusunda Tıp Dekanları arasında bilgi ve tecrübe paylaşımı yaparak mezuniyet öncesi eğitim programlarının değerlendirilmesi sürecinin daha verimli geçmesini sağlamak ve elde edilen verilerin paylaşılmasının değerli olacağı,
- b) Program değerlendirme aşamasının eğitim programının vazgeçilmez bir bileşeni olduğu,
- c) Program değerlendirmesinin amacının açık ve net bir şekilde belirtilmesi ve neyin değerlendirilmesi gerektiği ile ilgili sorunun belirtilerek açıklanması,
- d) Kullanılacak program değerlendirme yönteminin, literatürde var olan yöntemlerin değerlendirilerek ilgili akademik kurumun eğitim programı ve alt yapısına göre özgül olması gerektiği,
- e) TEPDAD 2018 Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartlarının program değerlendirmesi başlığının karşılaması gerektiği,
- f) Gerek akreditasyon ve gerekse program değerlendirme sürecinde kullanılan terminolojinin anlaşılmasında sorunlar olduğu, eğitim biliminde kullanılan genel terminolojinin tıp eğitimine özgün ve anlaşılır kılmak için terminoloji çalışmasının yapılması gerektiği,
- g) Tıp Fakültelerimizin eğitim programları, öğretim üyesi profili ve Fakültenin bulunduğu şehirlerin sosyo-kültürel düzeyi ile ilişkili olarak heterojen bir gruba oluşturduğu, bu nedenle program değerlendirmesinin kurumlara özgü oluşturulması gerektiği,
- h) Ulusal ÇEP'te program değerlendirmesi konusu ve uygulanabilecek yöntemlere yer verilmesi gerektiği,
- i) Eğiticilerin ve öğrencilerin program değerlendirilmesi konusunda yeterince bilgilendirilmesi gerektiği,
- j) Program değerlendirmesi için verilerin hangi amaçla toplanacağı ve sonuçlarının verimli bir şekilde nasıl kullanılacağına açıkça belirtilmesi gerektiği,
- k) Kullanılmayacak verilerin toplanmaması gerektiği, aksi takdirde veri çöplüğü oluştuğu, zaman ve emek kaybına yol açtığı,
- l) Tüm fakültelerde en önemli sorunun elde edilen bilgi ve becerilerin davranışlara yansımadağı ve bu konuda çaba gösterilmesi gerektiği,
- m) Tutum ve beceri kazanımını hedefleyen eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi için uzun bir süre gerektiği ve bu nedenle süreç boyunca değerlendirme yapmak gerektiği,
- n) Klinik eğitim dönemlerinde profesyonellikle ilgili değerlendirilmenin düzenli bir şekilde yapılması gerektiği,
- o) Bilgi ve becerilerin davranış haline dönüşmemesindeki en önemli sorunun ilk 3 sınıftaki ders yoğunluğunun fazla olması, Temel Tıp Bilimlerinde ulusal ÇEP'in olmaması, yeterlilikler üzerinde yeterince durulmaması ve öğrencilere davranış geliştirebilmesi için yeterli zaman bulamaması olduğu,

- p) Program değerlendirilmesinin sonuçları-etkileri konusunda yeterince çalışma yapılmaması,
- q) Mezunların yetkinlikleri ve sahada çalışması esnasında yaşadıkları ile ilgili veri toplamanın sınırlı olduğu,
- r) Her kurumun kendi kültür ve dinamiklerine göre yıl sonu program değerlendirme raporunun düzenlenmesi ve paylaşılması gerektiği,
- s) Program değerlendirmesi sonuçları eğitim programını geliştirmek ve iyileştirmek için kullanılması gerektiği,
- t) Programdaki eğitim etkinliklerinin yetkinliklerle eşleştirilmesi yapılmadığı durumda geçerli bir değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı,
- u) Geri bildirim ve diğer veri toplama yöntemlerinin kurumun alt yapısına uygun olarak geçerli, güvenilir ve uluslararası kabul gören standartlarda yapılması gerektiği,
- v) ğrencilerin akademik ve sosyal gelişiminin izlenmesi için uygun bir izlem ve değerlendirme planının oluşturulması gerektiği,
- w) Yıl sonu değerlendirilmelerinde ğrenci ve ğretim yeleri ile ayrı ayrı veri toplama amaçlı yüz yüze yapılan toplantılar (alıştaylar) yapılmasının verimli olduğu,
- x) ğrencilere ve ğretim üyelerine program değerlendirme ve geri bildirimler konusunda bakış aıllarını değiştirmek için bilgilendirme toplantılarının yapılması gerektiği,
- y) Gelişim sınavlarının yapılmasının program geliştirmeye yararı olabileceği,
- z) Her kurumun program geliştirme ve izleme için bir komisyonun kurulmasının işleri kolaylaştıracadığı,
- aa) Hemen her kurumun lme ve değerlendirme yöntemleri konusunda alt yapısının yeterli olduğu, sınav başarıları, soruların ilan edilmesi, soru analizleri gibi teknik konularda çalışıldığı,
İlk 3 sınıf ile staj dönemlerindeki lme ve değerlendirme yöntemlerinin farklılığının sorunlar oluşturduğu, kinik dönemde yetkinliklere ve profesyonelliğe yönelik lme yöntemlerinin geliştirilmesi gerektiği gibi başlıklar önemle vurgulandı.

Sonuç olarak, Tıp Fakültelerin eğitim yönetiminden sorumlu olan eğiticilerin bir araya gelerek sorunları paylaşması ve ortak zm önerilerinin sunulması hem kendi kurumları hem de lkemiz MTE programlarının standardını yükselmesine katkı sağlayacağına inanmaktayız.

Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Programları Akreditasyonu ve Program Değerlendirilmesi Komisyonu Üyeleri

- Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan V.
Prof. Dr. Gülay Özbilim, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Nadi Bakırcı, Acıbadem MAA Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı
Prof. Dr. Ahmet Hakan Öztürk, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Ali Borazan, Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Ayhan Dağdemir, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. İlhan Çetin, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Mustafa Kasım Karahocagil, Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Muzaffer Kırış, SBÜ Gülhane Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Nahide Gökçora, Doğu Akdeniz Üniversitesi Dr. Fazıl Küçük Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Nihat Zafer Utkan, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Yıldır Atakurt, Okan Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı

TIP DEKANLARI KONSEYİ YÜRÜTME KURULU (Onay İmzaları)

Prof. Dr. Bülent Altun
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Ankara (Başkan)

Prof. Dr. Haldun Müderrisoğlu
Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Ankara (İkinci Başkan)

Prof. Dr. Hakan Poyrazoğlu
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Kayseri (Sekreter)

Prof. Dr. Sema Arıcı
Bezmialem Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, İstanbul (Üye)

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan V., Edirne (Üye)

Prof. Dr. Ali Arslantaş
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Eskişehir (Üye)

Prof. Dr. Cemil Gürgün
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, İzmir (Üye)